

Asia: VN/27997/2023

Lausuntopyyntö Kansallisesta ruokastrategiasta 2040

Luku 3.1: Reiluus ja kannattavuus

Yleisiä huomioita ja havaintoja strategialuonnoksen lukuun 3.1: Kannattavuus ja reiluus

-

Strateginen tavoite 1: Arvonlisä jakautuu aiempaa tasaisemmin ruokaketjussa

Huomioita ja havaintoja

-

Strateginen tavoite 2: Ruokavienti ja kansainvälinen kilpailukyky kasvaa

Huomioita ja havaintoja

Kotimainen kasvinjalostus ja kylvösiementuotanto ovat aloja, joilla on kasvupotentiaalia koti- ja ulkomaan markkinoilla. Vientimarkkinoilla potentiaali näkyy varsinkin nurmi- ja viljalajikkeissa. Yhdistys esittää kappaleen muotoilua seuraavasti:

’Suomi profiloituu kansainvälisesti kilpailukykyisenä ja tunnistettavana kestävän tuotannon ruokamaana. Yritykset kehittävät uusia vientituotteita ja teknologioita, joissa Suomella on kilpailuetua. Suomen ruoka-alan yritykset kansainvälistyvät kolminkertaistaen ruokaviennin arvon vuoteen 2040 mennessä. Viennin arvon kasvu perustuu laadukkaisiin raaka-aineisiin, kasvilajikkeisiin, jalostusasteen nostamiseen ja kestävään tuotantotapaan. Vienti monipuolistuu; lisäarvotuotteiden lisäksi viedään teknologiaa (esim. bioteknologiat), kasvilajikkeita, laitteita ja osaamista. Ruoka-alalla panostetaan vahvasti vientiosaamisen kehittämiseen sekä brändien rakentamiseen ja markkinointiin.’

Strateginen tavoite 3: Ruoka-ala on houkutteleva ja reilu

Huomioita ja havaintoja

-

Strateginen tavoite 4: Tuotantoeläinten hyvinvointi lisääntyy ja lisää väliotsikko

Huomioita ja havaintoja

-

Strateginen tavoite 5: Reilu datatalous luo arvoa ruokajärjestelmään

Huomioita ja havaintoja

-

Luku 3.2: Huoltovarmuus

Yleisiä huomioita ja havaintoja strategialuonnoksen lukuun 3.2: Huoltovarmuus

Strategialuonnoksen sivulla 12 todetaan osin virheellisesti, että Suomi on kylvösiementen saatavuuden osalta ulkomaisen tuonnin varassa. Ruokaviraston mukaan tarkastuskaudella 2023-2024 sertifioitua viljan kylvösiementä tuotettiin Suomessa noin 71 000 tonnia ja tuonnin määrä oli noin 1 000 tonnia. Peltokasvituotannon isossa kuvassa Suomi on varsin omavarainen kylvösiementen ja siemenperunan tuotannossa. On kuitenkin totta, että hybridilajikkeiden ja vihannesten kylvösiementen osalta olemme riippuvaisia tuonnista.

Strateginen tavoite 1: Riskienhallinta vahvistuu ruokajärjestelmässä

Huomioita ja havaintoja

-

Strateginen tavoite 2: Ruuantuotannon jatkuvuus turvataan

Huomioita ja havaintoja

Entistä parempien kasvilajikkeiden jalostus on keskeinen työkalu esimerkiksi ilmastonmuutokseen sopeutumisessa. Yhdistys esittää kappaleen muotoilua seuraavasti:

’Alkutuotannon toimintakyky vahvistuu ja sen jatkuvuus turvataan kaikissa oloissa. Ruuantuotannon hajauttaminen ja monipuolistaminen, myös uusien teknologioiden ja arvoketjujen avulla, lisää huoltovarmuutta. Tuotannon määrä pysyy riittävänä ja alueellisia vahvuuksia hyödynnetään. Suomi hyödyntää ja edelleen kehittää pohjoisia vahvuuksiaan, kuten pohjoisiin olosuhteisiin sopeutuneiden kasvilajikkeiden jalostusta ja nurmipohjaista kotieläintaloutta. Kiertotalous vahvistuu koko arvoketjussa. Ilmastonmuutokseen sopeutuminen ohjaa uusiin olosuhteisiin sopivien kasvilajien ja -lajikkeiden, viljelymenetelmien ja teknologioiden kehittämistä. Ala säilyy houkuttelevana ja sen taloudellinen kannattavuus paranee. Alkutuottajien yritysvaihdokset helpottuvat, ja uudet yrittäjät saavat tukea siirtymävaiheeseen. Yrittäjien hyvinvointi paranee, mikä lisää alan taloudellista ja sosiaalista kestävyyttä sekä vetovoimaa. Samalla maaseudun sekä koko ruoka-alan elinvoima vahvistuu.’

Strateginen tavoite 3: Tuotantopanosten omavaraisuusaste nousee

Huomioita ja havaintoja

-

Luku 3.3: Luonnon kantokyky

Yleisiä huomioita ja havaintoja strategialuonnoksen lukuun 3.3. luonnon kantokyky

-

Strateginen tavoite 1: Ruokaketjun ilmastovaikutukset vähentyvät

Huomioita ja havaintoja

-

Strateginen tavoite 2: Luonnon monimuotoisuus lisääntyy ja luonnontila paranee

Huomioita ja havaintoja

-

Strateginen tavoite 3: Ravinnepäästöt vähentyvät ja peltojen vesitalous paranee

Huomioita ja havaintoja

-

Luku 3.4: Ruokakulttuuri ja hyvinvointi

Yleisiä huomioita ja havaintoja strategialuonnoksen lukuun 3.4. Ruokakulttuuri ja hyvinvointi

-

Strateginen tavoite 1: Kotimaisten elintarvikkeiden käyttö lisääntyy ja ymmärrys ruokajärjestelmästä vahvistuu

Huomioita ja havaintoja

-

Strateginen tavoite 2: Mahdollisuus terveelliseen ruokaan lisääntyy

Huomioita ja havaintoj

-

Strateginen tavoite 3: Ruoka on osa rikasta ja elävää ruokakulttuuria

Huomioita ja havaintoja

-

Strateginen tavoite 4: Yhteisöllisyys ruuan ympärillä kasvaa ja vahvistaa hyvinvointia

Huomioita ja havaintoja

-

Luku 4: Kehitettävät valmiudet

Huomioita ja havaintoja lukuun 4 Kehitettävät valmiudet

Tietotaidosta puhuttaessa yhdistys pitää tärkeänä, että kasvinjalostuksen osaaminen vahvistuu entisestään koulutuksessa, tutkimuksessa ja yritys kentässä. Yhdistys esittää luvun 4.2 muotoilua seuraavasti:

’Ruokajärjestelmän uudistuminen vaatii paitsi teknologiaa myös ihmisiä, joilla on oikeat taidot, rohkeutta muuttua ja kyky nähdä mahdollisuuksia totutun ulkopuolella. Tarvitsemme vahvaa osaamista ennakoinnissa, markkinoissa, viennissä, kiertotaloudessa, kasvinjalostuksessa, uusissa viljelymenetelmissä ja tutkimustiedon hyödyntämisessä aina soveltamisesta kaupallistamiseen asti. Kestävien ruokajärjestelmien kehittäminen vaatii tuekseen poikkitieteellistä tutkimusta, jotta monimutkaisiin haasteisiin voidaan löytää käytännönläheisiä ja kestäviä ratkaisuja.’

Muuta kommentoitavaa

Muita huomioita strategiasta.

Yhdistys pitää hyvänä, että strategialuonnoksen sivulla 23 määritellään ns. ’Kriittiset tuotantopanokset’, kuten kylvettäväksi tarkoitetut siemenet, joilla varmistetaan ruuantuotannon jatkuvuus. Tähän tulisi sisällyttää myös kasvinsuojeluaineet, jotka monessa tapauksessa mahdollistavat sadonmuodostuksen, tai vähintään merkittäväällä tavalla lisäävät sadon määrää ja laatua.

Laadukas kylvösiemen ja siemenperuna ovat elintarviketuotannon välttämättömiä edellytyksiä, joiden tuotannossa Suomi on suhteellisen omavarainen. Tästä syystä, ja koska lausuttavana olevaa strategiaa tulevat lukemaan myös muut kuin kasvituotannon ammattilaiset, yhdistys esittää strategian sanastoon kohtaa ’Kylvösiemen ja siemenperuna’.

Yhdistys esittää kohdan määrittelyä seuraavalla tavalla: ’Kylvösiemen ja siemenperuna ovat maahan tai muuhun kasvualustaan kylvettävää/istutettavaa lisäysmateriaalia, jolla pyritään tuottamaan runsas ja korkealaatuinen sato.’

Heikkilä Andreas
Siemenkauppiaitten yhdistys ry